



Repertoriul jurisprudenței

Cauza T-766/22

**Maria Canel Ferreira
împotriva
Consiliului Uniunii Europene**

Hotărârea Tribunalului (Camera a zecea extinsă) din 29 mai 2024

„Funcție publică – Funcționari – Procedură disciplinară – Sancțiuni disciplinară –
Mustrare – Acte contrare demnității funcției publice – Articolele 12 și 21 din statut –
Competența autorului actului – Obligația de motivare – Principiul bunei administrări –
Imparțialitate – Articolul 41 din la Carta drepturilor fundamentale”

1. *Acțiune introdusă de funcționari – Act cauzator de prejudicii – Noțiune – Act pregătitor – Raportul unei anchete administrative – Excludere (Statutul funcționarilor, art. 90 și 91)*

(a se vedea punctele 22-24)

2. *Acțiune introdusă de funcționari – Motive – Motiv întemeiat pe nelegalități care afectează procedura reclamației – Admisibilitate – Caracter fondat al motivului – Consecințe (Statutul funcționarilor, art. 90 și 91)*

(a se vedea punctele 30-32)

3. *Acțiune introdusă de funcționari – Reclamație administrativă prealabilă – Decizie a administrației – Respectarea principiului bunei administrări – Cerința de imparțialitate – Conținut – Adoptare a deciziei de către autorul actului atacat – Admisibilitate [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 41 alin. (1); Statutul funcționarilor, art. 90 și 91]*

(a se vedea punctele 54-59)

4. *Funcționari – Decizie care lezează – Sancțiuni disciplinară – Obligația de motivare – Conținut – Precizări insuficiente cu privire la faptele reproșate – Inadmisibilitate (art. 296 TFUE; Statutul funcționarilor, art. 25 și anexa IX, art. 9)*

(a se vedea punctele 63-83)

Rezumat

Sesizat cu o acțiune formulată de un funcționar al Consiliului Uniunii Europene, Tribunalul, întrunit în cameră extinsă, anulează decizia acestei instituții prin care funcționarului i s-a aplicat sancțiunea disciplinară a muștrării.

Cu această ocazie, Tribunalul se pronunță, pe de o parte, cu privire la problema inedită dacă decizia de sancționare disciplinară și decizia de respingere a reclamației împotriva acestei sancțiuni pot fi adoptate de una și aceeași persoană. Pe de altă parte, hotărârea sa urmărește să pună capăt divergenței jurisprudențiale privind ordinea de examinare de către Tribunal a motivelor îndreptate, în mod autonom, împotriva deciziei adoptate în urma unei reclamații.

În speță, în urma unei anchete administrative care o privea pe reclamantă, autoritatea împuternicită să facă numiri (AIPN) a constatat că reclamanta a făcut afirmații injurioase și agresive față de superioara sa ierarhică, acuzând-o de hărțuire, și i-a aplicat sancțiunea disciplinară în discuție. Reclamanta a formulat o reclamație împotriva acestei decizii, care a fost însă respinsă de AIPN. În consecință, reclamanta a sesizat Tribunalul cu scopul printre altele al anulării deciziei prin care i s-a aplicat muștrarea și a deciziei de respingere a reclamației.

Aprecierea Tribunalului

Cu titlu introductiv, Tribunalul amintește că reclamanta trebuie să fie în măsură să supună controlului instanței Uniunii legalitatea deciziei de respingere a reclamației sale atunci când invocă un motiv care privește în mod specific procedura reclamației. Astfel, dacă reclamanta nu ar putea să conteste decât decizia inițială, orice posibilitate de contestare legată de procedura precontencioasă ar fi exclusă. Aceasta ar pierde în acest mod beneficiul unei proceduri care are ca obiect să permită și să favorizeze o soluționare amiabilă a diferendului apărut între agent și administrație și să impună autorității de care depinde acest agent reexaminarea deciziei sale, cu respectarea normelor, în lumina eventualelor obiecții ale acestuia. În aceste condiții, Tribunalul apreciază că trebuie analizat mai întâi motivul întemeiat pe nelegalitatea care afectează adoptarea deciziei de respingere a reclamației, înainte de a se pronunța cu privire la motivele îndreptate împotriva deciziei care face obiectul reclamației. Astfel, în cazul în care Tribunalul anulează decizia de respingere a reclamației, revine administrației sarcina de a reexamina reclamația, asigurând legalitatea procedurii precontencioase. Într-o asemenea ipoteză, concluziile îndreptate împotriva deciziei inițiale ar trebui respinse ca inadmisibile, întrucât sunt premature, din moment ce această decizie nu poate fi supusă controlului instanței decât dacă a făcut în prealabil obiectul unei reexaminări în cadrul unei proceduri precontencioase legale.

În ceea ce privește persoana competentă să adopte decizia de respingere a reclamației, Tribunalul observă, pe de o parte, că articolul 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) nu impune nicidecum ca o altă autoritate decât AIPN care a adoptat actul care lezează să fie sesizată cu reclamația formulată împotriva acestui act. În schimb, Tribunalul precizează că rezultă că legiuitorul Uniunii a avut în vedere o situație în care aceeași autoritate adoptă o decizie care lezează funcționarul, iar ulterior se pronunță cu privire la reclamația formulată împotriva sa.

Pe de altă parte, în ceea ce privește însăși natura procedurii reclamației, aceasta nu constituie o procedură de apel, ci are ca obiectiv să oblige autoritatea de care depinde funcționarul să își reconsidere decizia în lumina eventualelor obiecții ale acestuia.

Astfel, ținând seama de natura procedurii reclamației, Tribunalul precizează că nu se poate concluziona că a existat o încălcare a articolului 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care garantează dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial din partea instituțiilor Uniunii, pentru simplul fapt că decizia de respingere a reclamației a fost adoptată, în conformitate cu normele de organizare internă ale Consiliului, de aceeași persoană care a adoptat decizia care face obiectul acestei reclamații.

În ceea ce privește conținutul obligației de motivare a deciziei care lezează, Tribunalul precizează că aceasta are ca scop, pe de o parte, să furnizeze persoanei interesate indicații suficiente pentru a aprecia temeinicia actului care o lezează și oportunitatea introducerii unei acțiuni în fața instanței Uniunii și, pe de altă parte, să permită acesteia din urmă să își exercite controlul asupra legalității actului. Caracterul suficient al motivării trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul factual și juridic în care se înscrie adoptarea actului atacat.

În această privință, Tribunalul constată că, în speță, expunerea faptelor reținute de AIPN în sarcina reclamantei se limitează să reia parțial un punct din concluziile raportului de anchetă, care nu constituie decât o scurtă sinteză a considerațiilor anchetatorilor care figurează în părțile anterioare ale raportului menționat. Citat în afara contextului său, fragmentul menționat nu este de natură să evidențieze cu exactitate faptele reținute în sarcina reclamantei.

AIPN nu a furnizat reclamantei explicații nici cu privire la faptele reținute împotriva sa în decizia de respingere a reclamației, în pofida argumentelor reclamantei întemeiate pe încălcarea obligației de motivare pe care aceasta le invocase în susținerea reclamației sale. Și această decizie se limitează să reitereze parțial același punct din concluziile raportului de anchetă.

Cu toate acestea, în pofida diferitelor comentarii privind comunicarea inadecvată a reclamantei pe tot parcursul colaborării sale cu superioara sa ierarhică, Tribunalul precizează că nu reiese în mod clar și obiectiv din raportul de anchetă care sunt elementele care au stat la baza concluziilor anchetatorilor referitoare la încălcarea statutului. Prin urmare, chiar dacă decizia atacată nu a intervenit într-un context complet necunoscut de reclamantă, aceasta din urmă susține în mod întemeiat că decizia atacată coroborată cu raportul de anchetă menționat nu cuprinde o motivare suficientă. Lipsa unor precizări cu privire la faptele reproșate reclamantei împiedică Tribunalul să controleze temeinicia deciziei atacate, ceea ce justifică anularea acesteia.